

Rehut, untuvikot ja energia koettelevat broileritilojen taloutta

Sami Ovaska, MTT

Suomen broileritiloilla pärjätään vielä kohtuullisesti, vaikka kustannusten nousu onkin syönyt tilojen kannattavuutta ja tuonnin lisääntyminen kiristänyt hintakilpailua.

Siipikarjanlihan tuotannossa toimitaan kuitenkin suhteellisen pienellä tulomarginaalilla. Ostorehut, untuvikot ja polttoaine ovat tiloille suuria kustannuseriä, ja niiden hintojen nousulla on ratkaisevan suuri merkitys tilojen talouteen.

Suomen Broileryhdistyksen vuoden 2004 kyselyn mukaan broileritiloilla oli keskimäärin 39 800 lintua. Suomalaiset tilat ovat pitkälle erikoistuneita broilerintuotantoon.

Maatilatalouden yritys- ja tulotilaston broileritiloilla keskimäärin 90 prosenttia myyntituotoista on peräisin broilerien myynnistä. Myös tuella on suuri merkitys tilojen taloudelle, vaikka sen osuus kaikista maatalouden tuloista jää broileritiloilla viidesosaan. Tilojen saamasta tuesta noin 2/3 on peräisin eläinyksikkökohtaisesta tuesta ja 1/3 peltoetuista, joten erityisesti eläintuella on merkitystä. Peltoa tiloilla on keskimäärin noin 50 hehtaaria, mutta peltoalan vaihtelu on hyvin suurta. Eläimistä maksettavan tuen korvaaminen peltohehtaareista maksettavalla luonnonhaittakorvauksen lisäosalla heikentääkin taloutta tiloilla, joiden eläintiheys on korkea.

Uhkana kustannusten nousu ja tuonnin kasvaminen

Broileritilat ovat viime vuosina menestyneet taloudellisesti melko hyvin muihin maatalouden tuotantosuuntiin verrattuna. MTT Taloustutkimuksen kannattavuuskirjanpitoon kuuluvilla noin kymmenellä broileritilalla on viime vuosina pystytty keskimäärin kattamaan kaikki kustannukset. Kannattavuuskirjanpidossa asetettujen tuottovaatimusten mukaisesti broileritilojen tuotanto on ollut suhteellisen kannattavaa, sillä saaduilla tuotoilla on pystytty kattamaan juoksevien menojen ja poistojen lisäksi myös korvaus yrittäjän tekemille työtunneille ja tuotantoon sitoutuneelle omalle pääomalle.

Kustannusten nousu on kuitenkin alentanut tuotannon kannattavuutta. Broileritiloilla rehut ja untuvikot ovat selvästi suurimmat kustannuserät. Niiden osuus kustannuksista on broileritiloilla keskimäärin 70 prosenttia. Kolmas suuri menoerä on polttoaine. Sitä kuluu keskimäärin yli 10 000 euron arvosta vuosittain. Tilastokeskuksen mukaan ostorehujen hinta on noussut viime vuosina keskimäärin

vajaat 3 prosenttia vuodessa. Myös viljan tuotantokustannukset ovat nousseet. Lisäksi maatalojen energiakustannus on kääntynyt vuodesta 2003 alkaen jyrkkään, noin 8 prosentin vuosinousuun, joka näyttää edelleen kiihtyvän vuonna 2005.

Näiden hintojen nousu kurittaa voimakkaasti broileritilojen taloutta, varsinkin kun tuottajahintoja on nykyisessä kilpailutilanteessa vaikea nostaa. Suomen Gallupin Elintarviketiedon mukaan siipikarjanlihan tuonti on kasvanut tasaisesti viime vuosina. Vuodesta 2001 vuoteen 2004 mennessä tuodun broilerin määrä on noussut 3,6 miljoonasta kilosta 6,5 miljoonaan kiloon. Tuontipainetta EU:n alueelle aiheuttaa erityisesti maista, joissa tuotantokustannukset ovat alhaiset, kuten Brasiliasta ja lintuinfluenssatilanteen helpottaessa myös Thaimaasta. Eniten Suomeen tuotiin broileria viime vuonna Tanskasta, mutta myös Brasilia ja Saksa olivat merkittäviä tuontimaita. Toistaiseksi tuonnin lisääntyminen ei kuitenkaan ole merkittävästi heijastunut tuottajahintoihin.

Eeva Saarisalo

Untuvikot ovat yksi broileritilojen suurimmista menoeristä.

Vastauksia tuotannon tehostus ja isommat tilakoot

Budjettiriihessä sovittiin 21,5 miljoonan euron verohuojennuksesta maatalouden energiakustannuksiin. Jos polttoaine halpenisi tämän vuoksi esimerkiksi 10 prosenttia, se nostaisi maataloustuloa keskimäärin noin pari prosenttia. Koska valtaosa tilojen kustannuksista on juoksevia rahamenoja, jotka joudutaan maksamaan tilan tuloksesta riippumatta, tiloilla joudutaan nykytilanteessa kiinnittämään erityistä huomiota maksuvalmiuden säilyttämiseen. Tuotantopanosten hintojen nousu syö nopeasti viljelijän työlle ja pääomalle katteeksi jäävää tulomarginaalia ja

samalla tuotannon kannattavuutta. Broilerituotantoa harjoittavilla tiloilla tähän voidaan vastata tehostamalla tuotantoa ja laajentamalla tilakokoa, mikä taas osaltaan merkitsee sopimuksista käytävän kilpailun kiristymistä.

Lisätietoja: sami.ovaska@mtt.fi
puh. (09) 5608 6215